

KUHINJA SONCA: kuhajmo – jejmo EKO in ZDRAVO

V decembru 2005 smo zaključili dveletni projekt »KUHINJA SONCA: kuhajmo – jejmo EKO in ZDRAVO«. Namenjen je bil seznanjanju učiteljev, osnovnošolcev in njihovih staršev z zdravo prehrano v povezavi z ekološkim kmetijstvom ter ekoživili.

V njem je zanimivosti zdrave prehrane in ekoživil / eko kmetijstva dejavno odkrivalo 36 šol in 45 ekokmetij iz vse Slovenije.

Zahvala in pohvala vsem sodelujočim, še posebej pa tistim, ki ste sodelovali tudi v natečaju »7 naj zajtrkov – malic iz sončne kuhinje«!

KAKŠNE DEJAVNOSTI JE PROGRAM PONUJAL?

1. Enodnevni seminar »EKO in ZDRAVO« za učitelje/učiteljice (31.4.2005): [program učitelji](#).
2. Enodnevni seminar »EKO in ZDRAVO« za ekološke kmetice in kmete (5.4.2005): [program kmetje](#).
3. Povezovanje šol, ki želijo sodelovati z ekološkimi kmetijami, z zainteresiranimi ekokmetijami (maj – oktober 2005).
4. *Učni dnevi na ekoloških kmetijah* za izvedbo v sodelovanju med **šolami** (učenci – učitelji – starši) ter lokalnimi **ekološkimi kmetijami** (september – oktober 2005).
5. *Natečaj "Naj zajtrki in malice iz sončne kuhinje"* natečaj za pripravo zdravih jedi, na katerem lahko sodelujejo šolarji / razredi (september – oktober 2005).
6. *Zbornik* - gradivo o ekološkem kmetijstvu in zdravi prehrani za šolarje/ učitelje/ starše (ob zaključku projekta v decembru 2005).

Zakaj učni dan na ekološki kmetiji?

Ekološko kmetijstvo = trajnostno gospodarjenje v praksi!

Ekološko kmetijstvo je odličen učni primer sodobnega razvojnega koncepta – trajnostnega razvoja. Pogovor z ekološkim kmetom oz. kmetico in ogled kmetije je za učence ena redkih priložnosti, ko se lahko srečajo z nekom, ki ne le govori, kako »bi bilo treba delati«, temveč to tudi v resnici počne – vsak dan!

RAZLOGI ZA PROGRAM

Ekološko kmetijstvo se počasi uveljavlja tudi v Sloveniji. Tesno je povezano s prizadevanji za varovanje okolja, pridelavo varne hrane, zdravo prehrano, dobrobitjo živali ... Številne države zato načrtno spodbujajo njegov razvoj (akcijski načrti; lani ga je pripravila tudi Evropska komisija za območje EU), v več državah (Avstrija, Italija, Nemčija ...) pa so že pred leti začeli uvajati ekoživila tudi v šole in vrtce. Nekateri proizvajalci otroške hrane (npr. Hipp) pa so pred leti v celoti ali deloma prešli na uporabo ekološko pridelanih surovin.

Poznavanje ekološkega kmetijstva je v Sloveniji še šibko in veliko vprašanj v zvezi z ekoživili in ekokmetijstvom ostaja neodgovorjenih. Po drugi strani pa je izobraževanje otrok,

mladih – seveda pa najprej tudi pedagogov in staršev – o teh temah nujno za spreminjanje našega obnašanja v smislu uresničevanja trajnostnega razvoja: zavedanja o pomenu varovanja okolja in ohranjanja zdravja ter povezanosti obeh področij.

S pomočjo zanimivih dejavnosti našega programa smo želeli ponuditi dobre informacije in osnove za nadaljnje delo(vanje) tako učiteljem kot otrokom in staršem.

V letu 2005 smo želeli v pilotni program vključiti več šol po vsej Sloveniji. Zato smo pri navezovanju stikov s šolami sodelovali s sodelavci programov Ekošol in Zdravih šol.

SODELOVANJE V PROGRAMU

• KAKO SO V PROGRAMU SODELOVALE ŠOLE, UČITELJICE - UČITELJI

Šole so sodelovale v programu predvsem z vključevanjem v dve dejavnosti (eno ali obe):

- Učni dnevi na ekoloških kmetijah, in
- Natečaj "Naj zajtrki in malice iz sončne kuhinje"

1. Učni dnevi na ekoloških kmetijah

so potekali od septembra do oktobra 2005. Šole, ki so želele v svoj učni načrt vključiti obisk na ekološki kmetiji, so lahko od nas dobile seznam kmetij, ki so bile pripravljene sodelovati s šolami. Na seznam smo skušali uvrstiti kmetije po vsej Sloveniji, če pa je v njihovi bližini ni bilo, smo jim pomagalio pri iskanju ustrezne dodatne kmetije.

Pri oblikovanju vsebin obiska na kmetiji so si šole lahko pomagale z osnutkom učnega gradiva o ekološkem kmetijstvu, ki smo ga pripravili v okviru programa, in z gradivom, ki so ga prejeli kot udeleženci izobraževalnega seminarja »Eko in zdravo« za učitelje.

Z izvedbo učnega dne na eni od ekokmetij v začetku šolskega leta 2005/06 so postali aktiven partner v našem programu; ob zaključku projekta so brezplačno prejeli Zbornik: KUHINJA SONCA: kuhajmo - jejmo EKO in ZDRAVO.

2. Natečaj "7 naj zajtrkov in malic iz sončne kuhinje"

Za sodelovanje so se prijavili razredi ali skupina učencev pod mentorstvom svoje učiteljice gospodinjskega pouka.

Sodelujoči razredi so predlagali recepte za zajtrke ali malice ob upoštevanju načel varne in zdrave (pre)hrane ter po možnosti iz ekoživil, ki jih je moč nabaviti v Sloveniji (opišejo kje). Strokovna komisija je izbrala najboljše predloge. Merila za izbor so bila: upoštevanje načel zdrave prehrane, inovativnost in privlačnost recepta, možnost nabave glavnih surovin ekološkega porekla v Sloveniji.

Poudarek na sodelovanju in ne na uvrstitvi - namenjeno spoznavanju udeležencev, druženju ob okušanju zdravih in originalnih obrokov.

3. Zbornik: KUHINJA SONCA: kuhajmo - jejmo EKO in ZDRAVO

je gradivo o ekološkem kmetijstvu in zdravi prehrani za šolarje/ učitelje/ starše o ekokmetijstvu/ekoživilih ter varni in zdravi hrani in prehrani (izšel v decembru 2005).

OSEBA ZA STIKE:

Ariana-Lucija Tratar-Supan, (01) 439 74 60 (65), e-pošta: info@itr.si, naslov: Inštitut za trajnostni razvoj, Metelkova 6, Ljubljana.

• KAKO SO V PROGRAMU SODELOVALE EKOLOŠKE KMETIJE

Ekološke kmete smo povabili s pomočjo objave v reviji BIODAR.

Zainteresirane kmete, ki so se odzvali na naše vabilo, smo nato povabili na informativno-izobraževalni seminar.

Na ekološkem posestvu Razori pri Podlipoglavu (Mestna občina Ljubljana) smo izvedli informativno-izobraževalni seminar, in sicer:

- 4. aprila 2005 **celodnevni seminar za ekološke kmetice/kmete**, ki ga je obiskalo 35 udeleženk/udeležencev.

Na seminarju smo predstavili, kaj ekološka kmetija lahko pokaže šolarjem in učiteljem, kako je treba proces sodelovanja in izvedbo obiskov organizirati, na katere stvari je treba biti pozoren; ter nadalje osnove zdrave prehrane za šolarje in nasploh, ter povezavo med ekoživilii in zdravjem.

Oblikovali smo seznam povezav ekoloških kmetij in šol, ki so se prijavile za sodelovanje v projektu »Kuhinja sonca - kuhajmo in jejmo EKO in ZDRAVO. Prijavilo se je 46 kmetij (vključno z ekološkim posestvom Razori) in 36 šol.

Vse sodelujoče ekološke kmetije in šole smo povabili k sodelovanju v dejavnostih **»Učni dnevi na ekoloških kmetijah«**.

Zbrali smo natančne podatke o ponudbi oz. usmeritvi (dejavnosti) 37 ekoloških kmetij, ki so želele sodelovati s šolami, in pripravili preglednico z naslovi in natančnim opisom njihove usmerjenosti in ponudbe, da bi šolam omogočili najti najustreznejšo partnersko kmetijo. Seznam smo posredovali šolam.

OSEBA ZA STIKE:

Ariana-Lucija Tratar-Supan, (01) 439 74 60 (65), e-pošta: info@itr.si, naslov: Inštitut za trajnostni razvoj, Metelkova 6, Ljubljana.